

den i anslutning till alfabetbrakteaternas runanordning — tecknet $\uparrow$. Detta har haft ett namn, som äldst hetat **ihwaz* och betytt 'idegran' (angelsax. *éoh*). Tidigare har jag, förlitande mig på den något ålderdomligare Kylverrunraden, antagit, att detta tecken varit det 13:e (*p*-tecknet $\curvearrowright$ står på Kylverstenen mellan *j*-runan ζ och tecknet $\downarrow$). Alla andra runradstraditioner stämma emellertid i detta fall med Vadstena- och Grumpanbrakteatens bokstavsrad. Härtill kommer, att brakteatinskrptionerna, som jag redan antytt, säkerligen ha förfärdigats med något ännu äldre runminnesmärke av samma typ som förebild. Man måste därför hålla för ytterst sannolikt, att den tydligen vårdslöst inhuggna Kylverrunraden kan bjuda på en eller annan av brådska eller okunnighet föranledd omkastning i tecknens ordningsföljd. Dyligt är ganska vanligt i latinska alfabetinskrptioner av samma magiska typ. (På gravplatser anträffade kärl med bokstavsraderna visa nämligen ofta nog defekter i ordningsföljden.) Den, som graverat i en för avgjutning avsedd stämpel har, om han råkat begå ett fel, haft möjlighet att kassera ett i någon viktig detalj bristfälligt arbete. För utföraren av en stenristning med speciellt magiskt syfte torde en absolut korrekt ordningsföljd ha kunnat te sig som mindre väsentlig. Tecknen voro icke avsedda att ses och kritiseras av andra med runraden förtrogna: Kylverstenen har stått nere i en övertäckt grav.

Vi ha sålunda goda skäl att utgå från, att den runa, som kallats för 'idegran' (**ihwaz* > ags. *éoh*), varit den tolfte i utharkföljden. Runan bär ett trädnamn och kan sålunda ursprungligen ha tillkommit såsom en representant för träden och den därmed förknippade magien. I det av mig funna bysantinska manuskriptet möter en otvetydig motsvarighet. Här sammanställs nämligen den tolfte grekiska bokstaven *M* (μ) med »frukt bärande träd»: *xyla karpofora*, ($\xi\upsilon\lambda\alpha\ \kappa\alpha\rho\pi\omicron\varphi\omicron\rho\alpha$ (se avb. 16, $\iota\beta = 12$ anger den 12:e bokstaven, alltså μ). Det faller sig ju synnerligen naturligt, att sädesväxter och träd komma i följd.

Söka vi så efter, vad talet 12 kan ha betytt inom runma-